

PROSTORSKA UREDITEV OBMOČJA – NOTRANJOST IN PRIMORJE ISTRE PROSTORNO UREĐENJE TERITORIJA – UNUTRAŠNJOST I PRIOBALJE ISTRE

UVOD

Gradivo je bilo pripravljeno v okviru projekta »PUT-UP ISTRE – Prostorska ureditev teritorija: notranjost in obalno območje Istre«. V okviru projekta je bila izdelana skupna zasnova prostorskega razvoja Istre ter skupne prostorske usmeritve za razvoj obmejnega obalnega območja in zaledja Istre. Projekt je obdelal tudi nekatere razvojne vsebine mest Pulja, Kopra in Buzeta kot treh pomembnih nosilcev razvoja istrskega polotoka.

Študija za obmejno območje – zaledje podaja splošne in podrobnejše smernice za razvoj posameznih programskih sklopov. Rezultati so namenjeni izdelavi prostorskih planskih in izvedbenih aktov, tako na regionalnem kot lokalnem nivoju (županijski plani, občinski plani).

KARTA 1: Mejno območje (Slovenija: Piran, Koper, Hrpelje-Kozina; Hrvaška: Buje, Grožnjan, Opatov, Buzet, Lanišće)

AKRONIM PROJEKTA: PUT-UP ISTRE

PROJEKT:

Prostorska ureditev območja –
notranjost in primorje Istre
Prostorno uređenje teritorija –
unutrašnjost i priobalje Istre

TRAJANJE PROJEKTA:

2.2.2015 – 1.5.2016

VODILNI PARTNER:

Zavod za prostorno uređenje
Istarske županije

Riva 8, 52100 Pula
Tel: +385 52351465
www.zpuiz.hr

PARTNERJI PROJEKTA:

Mestna občina Koper

Verdijeva ulica 10,
6000 Koper

Tel: +38656646400
www.koper.si

Grad Pula

Forum 1,
52100 Pula

Tel: +38552371710
www.pula.hr

Regionalni razvojni center
Koper,

RRA Južna Primorska

Ulica 15 maja 19,
6000 Koper

Tel: +38656637580

AVTORJI:

prof. mag. Peter Gabrijelčič,
univ.dipl.inž.arh.

doc. dr. Alenka Fikfak, doc. dr. Špela
Hudnik, dr. Gregor Čok, doc. dr. Ilka
Čerpes, Janez Grom, Miha Konjar, dr.
Boštjan Bugarič, Tina Cotič, marko
jelenc, Igor Trdin, David Trošt, Matija
Nose, mag. Irena Hočevar, mag. Jelka
Hudklin, Tanja Jerin Jevnikar, dr.
Mojca Furman Oman, Mag. Gorazd
Furman Oman, mag. Klemen Koman,
dr. Damjan Kavaš

Univerza v Ljubljani

Fakulteta za arhitekturo

Kongresni trg 12,

1000 Ljubljana

Tel: +38612418532

www.uni-lj.si

Grad Buzet

II istarske brigade 11,

52420 Buzet

Tel: +38552662726

www.buzet.hr

NAROČNIK:

Regionalni razvojni center Koper
Centro regionale di sviluppo

Capodistria

RRA Južna Primorska

Ulica 15. maja 19

6000 Koper

Naklada: 3600 izvodov

REPUBLIKA SLOVENIJA
SLUŽBA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE ZA RAZVOJ
IN EVROPSKO KOHEZIJSKO POLITIKO

DOLOČITEV PROSTORSKIH USMERITEV IN IZHODIŠČ ZA KLJUČNE RAZVOJNE VSEBINE MEJNO OBMOČJE

Prostorska ureditev območja – notranjost in primorje Istre
Prostorno uređenje teritorija – unutrašnjost i priobalje Istre

<http://put-up-istre.eu>

Naložba v vašo prihodnost
Operacija delno financira Evropska unija
Evropski sklad za regionalni razvoj

Ulaganje u vašu budućnost
Operaciju dijelomično financira Europska unija
Europski fond za regionalni razvoj

Javna ustanova
Zavod za prostorno uređenje Istarske županije
Ente per l'assetto territoriale della Regione Istriana

Univerza v Ljubljani

GRAD PULA
CITTA' DI POLA

GRAD BUZET

MESTNA OBČINA KOPER
COMUNE CITTA' DI CAPODISTRIA

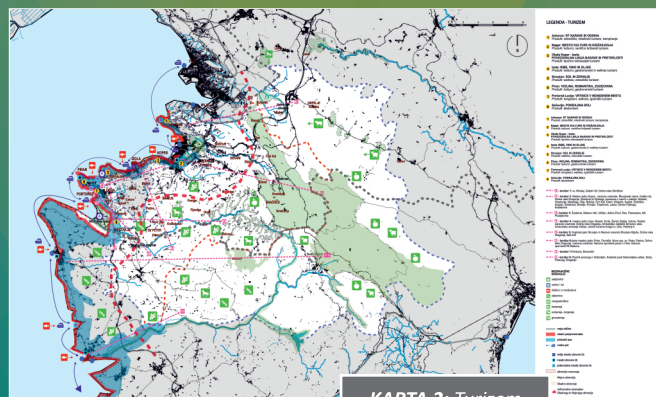
PROMET

Cestni promet: potrebno je sprostiti obalo prometa, tranzit usmeriti v notranjost Istre (SLO); cestno omrežje lokalno rekonstruirati. Študija podpira preoblikovanje ceste Rupa- Pivka v hitro cesto (HC), kot tudi HC Koper –Dragonja (vzhodno traso pri Kopru in Dragonji). V zaledju (mejno območje) se spodbuja preusmeritev glavnega toka na lokalne mejne prehode - razbremenitve v sezoni (Brezovica pri Gradinu, Sočerga, Rakitovec itd.)

Kolesarski promet: sprostiti obalni koridor za razvoj trajnostne mobilnosti, podpreti razvoj kolesarske osi EVROVELO 6 Baltik – Jadran v HR delu Istre.

TURIZEM

- 1 – razvija se v okviru strategije, ki bo jasno definirala režime uporabe posameznih področij vezanih na turistične kapacitete in tipologijo,
- 2 - aktivirati je potrebno zaledje in tako razbremeniti obalni pas,
- 3 - upoštevati varovalne ukrepe in režime na območjih prepoznanih naravnih ali kulturnih vrednot,
- 4 – podrobno definirati turistična območja in ponudbo ter na to vezane kapacitete ob varovanju tistih vrednosti, ki panogi omogočajo razvoj,
- 5 - izboljšati infrastrukturo ter prometno dostopnost,
- 6 - s kvalitetno revitalizacijo vaških jeder in arhitekturne tipologije ter urejenimi kmetijskimi in gozdnimi površinami in dovoznimi potmi se vzpostavi sistem izjemne naravne in kulturne krajine namenjen individualnemu turizmu kot alternativni masovnemu turizmu na obali.

KARTA 2: Turizem

GOSPODARSTVO

- 1 - zagotavljati poslovne pogoje za razvojne pobude v naseljih (tudi z mehkejšimi ukrepi prostorske regulacije za „delo na domu“ in/ali „mini cone“); tako ustvarjati "konkurenčno poslovno okolje" ki bo preprečevalo praznjenje podeželja (liberalni pogoji za delo na domu) (SLO in HR),
- 2 - redefinicija obstoječih povezav s sosednjo Hrvaško, v smeri večje disperzije prometnega toka tudi na manjše mejne prehode (Brezovica pri Gradinu, Sočerga, Rakitovec itd.) (SLO in HR),
- 3 - krepiti povezave zaledje-obala kot osrednjo gospodarsko in družbeno-kulturno generično osjo (SLO in HR),
- 4 - krepiti obstoječe meddržavne povezave (pretok blaga in storitev) (SLO in HR).

SMERNICE ZA POSAMEZNE PROGRAMSKE SKLOPE

KMETIJSTVO

V mejnem območju zalednega dela je izpostavljena cona Tradicionalno in ekološko kmetijstvo, ki se navezuje na cono Intenzivno ekološko kmetijstvo.

INTENZIVNO EKOLOŠKO KMETIJSTVO V PASU SUBURBANIZACIJE

- 1 - Intenzivira se razvojni potencial ekološkega kmetijstva,
- 2 - S spremenjeno agrarno in lastniško strukturo kmetij ter izboljšanjem proizvodnega potenciala z melioracijami, namakanjem in zagotavljanjem večjih prosotrskih možnosti kmetijskih zemljišč se spodbuja zelenjadarstvo in sadjarstvo.
- 3 - S proizvodnjo visoko kvalitetne hrane se zagotovi turistična in lokalna oskrba ter gastronomska ponudba zaledja in obale.
- 4 - Regionalni model zadružništva z vso potrebno infrastrukturo (skladišča, predelovalnice hrane/distribucija, prodaja) ponuja nov vzdržen, ekonomski, izobraževalni, ekološki, kulturni in socialni potencial.

EKOLOŠKO IN TRADICIONALNO KMETIJSTVO V ZALEDNEM PASU

- 1 - Koncept razvoja kmetijstva v zaledju ima prioritete predvsem v ohranjanju identitete kulturne krajine in ohranjanju in varovanju narave ter vodnih virov ter kulturne in naselbinske dediščine.
- 2 - Spodbujanje tradicionalnega ekološkega kmetijstva, zaščita avtohtonih sort v oljkarstvu, vinogradništvu, sadjarstvu, zelenjadarstvu in živinoreji ter reja drobnice, čebelarstvo in zeliščarstvo so panoge, ki v povezavi s turizmom omogočajo nov razvojni potencial.
- 3 - Zadruga s skupno predelovalno in prodajno politiko za mleko, sir, žganje, gozne sadeže, meso ter vlogo trženja skupne regionalne blagovne znamke (npr. Istra, Čičarija) s poudarkom na proizvodih avtohtonih sort vzpostavijo ekonomski model samooskrbe in oskrbe lokalnega prebivalstva.
- 4 - Z novo infrastrukturo (IT in kapilarno – prometno) se ustvari "konkurenčno poslovno okolje" oziroma mini cone, ki preprečuje nadaljnjo praznjenje podeželja.

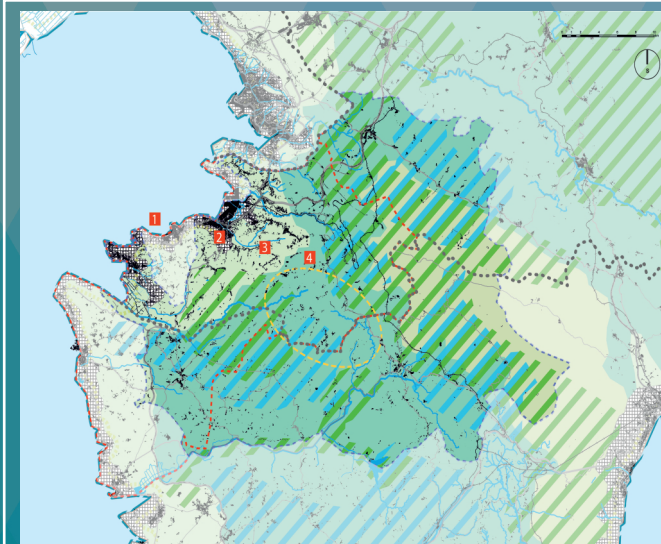
NARAVNE DANOSTI IN POSELITEV

PAS SUBURBANIZACIJE

- 1 - preprečuje se nadaljnje pojave razpršene gradnje in sanira objekte neprimernih tipologij,
- 2 - ohranja se naselbinsko in arhitekturno tipologijo s primorskimi in kraškimi značilnostmi,
- 3 – vzpostavi se sistem vrtnih mest – povezanih strnjenih naselij v zelenem okolju,
- 4 – ohranja se kulturna krajina kot pomembna prvina prepoznavnosti Istre,
- 5 - zagotavlja se vzdrževanje obstoječe infrastrukture, ki omogoča navezavo na zaledje.

ZELENO ZALEDJE

- 1 – izkoristi se še neizkoriščen prostorski potencial zaledja z obsežnimi območji naravnih vrednot, zavarovanih območij in bogato kulturno dediščino,
- 2 – vzpostavi se nova parkovna infrastruktura,
- 3 - prioriteta je ohranjanje in varovanje narave,
- 4 - varstvo vodnih virov, pitne vode, ki so nujni za razvoj tako obale kot tudi zaledja, vzpostaviti infrastrukturo - sistem kolesarskih in pešpoti, ki bi povezoval obalo in zaledje.

KARTA 3: Smernice za koncept razvoja Istre - naravne danosti in poselitve na mejnem območju (naravne vrednote, vodni viri in varstvena območja)

TRAJNOSTNI RAZVOJNI MODEL ISTRE BREZ MEJA

Prostor je razdeljen v tri vzporedne linearne pasove, glede na tip krajine, tip naselij in gostoto poselitve: Urbano-turistični koridor, Čezmejno vrtno mesto in Logistično- tehnološki koridor. Tipični prostorski vzorec je značilen za celotno čezmejno območje Istre. Območje zahteva celovito razvojno strategijo na mednarodni ravni treh vpletenih držav.

Urbana naselja (Trst, Ankaran, Koper, Izola, Piran, Portorož, Novigrad, Umag, Poreč, Rovinj, Pula) so del najgostejše poseljenega obalnega pasu, kjer so vse glavne pomorske in kopenske komunikacije. Gre za izrazito koridorsko obliko urbane strukture z visokim potencialom za zgoščevanje in nadaljnji razvoj kompleksnih urbanih funkcij.

Pas kultivirane kmetijske krajine z omrežjem manjših, strnjenih naselij, dobro povezanih z urbanim koridorjem. Gre za **model vrtnega mesta**, specifičnega za Istro. Je nosilec identitete prostora in pogoj za ohranjanje ekološkega ravnovesja. Razvojni potencial tega pasu je kakovostna prenova in utrjevanje obstoječega sistema naselij, ki so samozadostne enote z lastnimi oskrbnimi viri za preživljanje prebivalcev (hrana, voda, delovna mesta).

Logistično-tehnološki koridor povezuje pristanišča v Kvarnerskem zalivu (Reka) z urbanih središči v severnem zaledju Istre (Ljubljana). V tem koridorju je poselitev redka. Urbane funkcije naselij so predvsem transportne in proizvodnje. V južnem delu prevladujejo obširna območja opuščene industrije in rudarstva. V severnem delu gre za tipični naravni koridor z izjemno ekološko vrednostjo gozdnatih površin. V tem pasu je ustrezna kombinacija razvojnih strategij varstva naravnih danosti in strateške prenove degradiranih površin z elementi iz umetne krajine.